

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **K. H.**
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem
sídlem Na Zlatnici 301/2, 147 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, 587 33 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2015, č. j. KUJI 12042/2015, ODSH 230/2015 Hor,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 9. 4. 2015, č. j. KUJI 12042/2015, ODSH 230/2015 Hor, **se ruší** a věc **se vrací** k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to k rukám jeho advokáta Mgr. Jaroslava Topola do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 3. 2. 2015, č. j. MMJ/OD/16201/2014-16 JID: 19540/2015/MMJ, kterým správní orgán prvního stupně uložil žalobci dle ust. § 125f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) pokutu ve výši 2 000 Kč. Správní orgán prvního stupně rozhodl, že žalobce porušil § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a spáchal správní delikt dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu tím, že jako provozovatel motorového vozidla tov. zn. Škoda reg. značky X dne 17. 6. 2014 v 08:20 na pozemní komunikaci – ul. Chlumova naproti domu č. p. 11 (křižovatka s ulicí Fritzova) v obci Jihlava v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.
2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že správní řízení o správním deliktu provozovatele vozidla bylo správním orgánem správně zahájeno doručením příkazu o uložení pokuty a následně po obdržení odporu bylo v řízení pokračováno. Podkladem pro řízení a vydání rozhodnutí ve věci byla dokumentace přestupku pořízená Městskou policií Jihlava, která obsahuje fotografie, na kterých je vozidlo parkující v prostorech ulice Chlumova č. p. 11, Jihlava. Tímto zaparkováním došlo k porušení zákazu zastavení a stání v křižovatce ve vzdálenosti kratší než 5 metrů před a za hranicí křižovatky [§ 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu] a k nedovolenému stání vozidla v protisměru [§ 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu], prokazatelně tedy došlo ke spáchání přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Pokud žalobce jako řidiče označil pana M. H., nar. X, L. 21, S., správním orgánem bylo zjištěno, že tato osoba zemřela. Policií ČR bylo správnímu orgánu sděleno, že zmocněnec žalobce je prošetřovaný ve věci možného spáchání trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji, přičemž mezi jmenovanými osobami, u nichž mohlo dojít ke zneužití osobních údajů, byl i pan M. H. Protože se správnímu orgánu nepodařilo zjistit do 60 dnů skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, věc dle ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) odložil a následně vydal příkaz, který zaslal žalobci, tím postupoval v souladu s § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu. K uložení sankce žalovaný uvedl, že výše pokuty odpovídá zákonnému rozmezí a že byla stanovena v souladu se zákonem.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.
4. Předně namítal, že řízení o správním deliktu bylo zahájeno v rozporu s ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Věc měla být odložena podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, neboť pachatel přestupku v mezidobí zemřel. Správní orgán tak neměl právo zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, neboť má takové právo jen v případě, že je šetření přestupku odloženo dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích.
5. Další pochybení spatřuje žalobce v tom, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízení ústního jednání, v rámci kterého by bylo provedeno dokazování za jeho osobní účasti. Žalobce trvá na tom, že má právo na to, aby jeho věc byla projednána, a to za přítomnosti jeho a jeho obhájce a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Na podporu

svých tvrzení poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015-35 (všechna zde uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), a na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30 A 56/2014-35.

6. Žalobce dále namítal, že ve výroku rozhodnutí prvního stupně nebyl dostatečně popsán samotný protiprávní skutek. Je přesvědčen, že popis skutku uvedený ve výroku není v souladu s § 77 zákona o přestupcích, neboť není zřejmé, jaký konkrétní skutek se udál. Správní orgán měl konkrétně specifikovat, jak byly porušovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Výrok rozhodnutí je podle žalobce nekonkrétní a nesrozumitelný. K tomu žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, publikované pod č. 1546/2008 Sb. NSS. Podle názoru žalobce je nutné, aby protiprávní jednání, kterého se řidič vozidla dopustil a které je kladeno provozovateli za vinu, bylo přestupkem dle zákona o silničním provozu, nikoli dle zákona jiného. Je-li vozidlo zaparkováno v rozporu s právními předpisy, je nutné postavit najisto, zda bylo zaparkováno na pozemní komunikaci a zaparkování vozidla v rozporu s právními předpisy vykazovalo znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, nebo zda právní kvalifikace protiprávního jednání odpovídala § 47 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích. Z výroku rozhodnutí není zřejmé, zda skutek, kterým řidič porušil svou povinnost, vykazoval znaky přestupku dle zákona o silničním provozu a zda takové porušení povinnosti řidiče mohlo naplnit formální stránku skutkového podstaty správního deliktu provozovatele vozidla. Žalobce na podporu svých úvah odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 9. 4. 2015, č. j. 60 A 10/2014-33, publikovaný pod č. 3282/2015 Sb. NSS.
7. Žalobce se neztotožnil s úvahami správního orgánu při stanovení výše sankce. Dle vyjádření správního orgánu provozovatel vozidla, který sdělí totožnost řidiče vozidla v době přestupku, konkludentně dává najevo, že protiprávní jednání řidiče svého vozidla toleruje, což žalobce považuje za irelevantní. Podle něj nelze dovozovat, že tím, že žalobce využil svého zákonného práva udat totožnost pachatele přestupku, jeho jednání schvaluje. Žalobce nesouhlasí s tím, že správní orgán hodnotil v jeho neprospěch pouze údajné ztotožnění se provozovatele s protiprávním jednáním řidiče vozidla. Správní orgán vůbec nehodnotil závažnost přestupku, způsob jeho spáchání, následky, okolnosti, ani míru zavinění. Přitom údajné protiprávní jednání spočívalo v zaparkování vozidla v rozporu s právními předpisy, což měl správní orgán hodnotit ve prospěch žalobce. Dále měl správní orgán v jeho prospěch hodnotit způsob spáchání skutku, jakož i míru zavinění, kdy žalobce sám se protiprávního jednání nedopustil. Správní orgán rovněž neprokázal, že by protiprávní jednání řidiče mělo jakékoli negativní následky, což rovněž mělo být hodnoceno v jeho prospěch. Žalobce má proto za to, že mu měla být uložena pokuta na samé dolní hranici zákonem stanovené sazby.
8. Závěrem žalobce namítal, že ve výzvě k odstranění nedostatků podání (odvolání) nebyl upozorněn na následky zmeškání lhůty k doplnění podání, kdy za takových okolností nemůže výzva zavazovat. Přitom odkázal na § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2011, č. j. 2 As 99/2010-67.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný předně k námitce, že věc měla být odložena podle ust. § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, uvedl, že spis obsahoval záznam z informačního systému evidence obyvatel, který potvrdil, že pan M. H. byl v době šetření přestupku po smrti a nebylo možné jej vyslechnout. Z přípisu Policie ČR vyplynulo, že zmocněnec žalobce (společnost FLEET Control, s.r.o.) byl podezřelý z neoprávněného nakládání s osobními údaji, přičemž mezi jmenovanými figurovalo i jméno pana H. Žalobce byl následně předvolán správním orgánem k podání vysvětlení, výpověď však odepřel s odvoláním na osobu blízkou. Protože tato osoba nebyla správnímu orgánu známa, věc byla dle ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložena. Výše uvedené potvrzuje i vyjádření notáře, dle něhož pan H. nevlastnil řidičský průkaz, neřídil a dne 17. 6. 2014 se pravděpodobně nacházel pracovně v Kolíně. K námitce, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízení ústního jednání, žalovaný uvedl, že ústní jednání nebylo nutné nařizovat, neboť nebyly splněny podmínky dle ust. § 49 odst. 1 správního řádu a rozhodnutí bylo vydáno na základě provedených důkazů listinou. Žalobci bylo zasláno vyrozumění o možnosti seznámit se a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, tuto možnost však nevyužil. Pokud žalobce napadal výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, žalovaný uvedl, že výrok prvostupňového rozhodnutí splňuje veškeré zákonem stanovené náležitosti a je zcela srozumitelný. Z výroku je jednoznačně seznatelné porušení ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, kterého se žalobce dopustil tím, že nezajistil, aby při užití jeho vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Výrok podle žalovaného nelze považovat za nekonkrétní a nesrozumitelný. K výši uložené pokuty žalovaný odkázal na § 125f odst. 3 a § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu a dovodil, že pokuta ve výši 2 000 Kč byla uložena v polovině zákonného rozmezí a byla tedy stanovena v souladu se zákonem. K námitce, že výzva k odstranění nedostatků podání neobsahovala upozornění na následky promeškání lhůty 5 dnů, žalovaný uvedl, že výzva k doplnění podání obsahovala údaje o tom, co by doplnění mělo obsahovat včetně příslušného paragrafu, ve kterém jsou tyto náležitosti uvedeny. V § 37 odst. 3 správního řádu není uvedeno, že účastník musí být vyrozuměn o skutečnosti, že při absenci doplnění se má dle § 82 odst. 2 správního řádu za to, že se odvolatel domáhá zrušení celého rozhodnutí, správní orgán prvního stupně však toto ve výzvě uvedl. Žalovanému je navíc z úřední činnosti známo, že společnost FLEET Control, s.r.o. zastupuje účastníky správních řízení tohoto druhu opakovaně, ve velkém počtu, lze tedy důvodně předpokládat, že následky, které zákon spojuje s neodstraněním vad podání, resp. nedoplněním odvolacích důvodů, ve stanovené lhůtě, jsou jí dobře známy. Žalobce tak byl prostřednictvím svého zmocněnce poučen zcela přiměřeně povaze úkonu a v mezích stanovených v § 4 odst. 2 správního řádu.
10. S ohledem na shora uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

11. Soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná.**
12. V první řadě se soud zabýval žalobní námitkou, že řízení o správním deliktu nemělo být zahájeno, neboť správní orgán prvního stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Tato námitka nebyla shledána důvodnou.

13. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 tohoto zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.
14. Podle § 125f odst. 2 téhož zákona právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.
15. Podle § 125f odst. 4 písm. a) tohoto zákona obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
16. Z citovaných ustanovení vyplývá subsidiární odpovědnost provozovatele vozidla za správní delikt vůči odpovědnosti řidiče za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z ust. § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Ke zjištění pachatele přestupku je správní orgán povinen učinit nezbytné kroky, které spočívají zpravidla v zaslání výzvy provozovateli vozidla, aby označil skutečného řidiče vozidla v době spáchání přestupkového jednání.
17. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, uvedl, že by šlo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 8. 2014, č. j. 30 A 92/2013 – 27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“
18. Aplikací uvedených východisek na nyní posuzovanou věc soud zjistil, že správní orgán prvního stupně nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku učinil, a mohl tak zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

19. Z obsahu předloženého spisového materiálu je patrné, že žalobce ve vyjádření ze dne 28. 7. 2014 na základě výzvy správního orgánu prvního stupně označil za řidiče vozidla v době spáchání přestupku pana M. H., nar. X., bytem L. 21, S. Správní orgán prvního stupně zaslal této osobě předvolání k podání vysvětlení, obálka se však vrátila jako nedoručitelná s poznámkou pošty, že adresát zemřel. Lustrací v evidenci obyvatel správní orgán zjistil, že žalobcem označená osoba zemřela dne 20. 7. 2014. Následným šetřením (dle sdělení soudního komisaře pověřeného k provedení úkonů v řízení o pozůstalosti) bylo zjištěno, že pan M. H. se v době spáchání přestupku (dne 17. 6. 2014) s největší pravděpodobností nacházel pracovně v Kolíně, což mohou dosvědčit jeho spolupracovníci. Správnímu orgánu prvního stupně bylo rovněž doručeno oznámení Policie ČR, že proti zmocněnci žalobce (společnosti FLEET Control, s.r.o.) je vedeno vyšetřování z podezření spáchání trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji, přičemž bylo zjištěno, že společnost FLEET Control, s.r.o. jako zmocněnec ve správních řízeních o správních deliktech jako řidiče vozidel označuje zemřelé osoby, mezi nimiž byl uveden i M. H., nar. X.
20. Správní orgán prvního stupně na základě zjištěných skutečností dospěl k závěru, že jmenovaný M. H. nemohl být pachatelem šetřeného přestupku, a proto vyzval žalobce jako provozovatele vozidla k podání vysvětlení ve věci zjištění řidiče uvedeného vozidla. Žalobce prostřednictvím zmocněnce odepřel výpověď s tím, že by jejím provedením, nebo i samou účastí před příslušným orgánem vystavil sebe nebo osobu blízkou riziku stíhání pro spáchání přestupku. Protože správní orgán nezjistil ve lhůtě 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, věc přestupku dle ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil.
21. Dle krajského soudu je z výše uvedených okolností případu zřejmé, že projednávaná věc se řadí do další ze série případů, v nichž provozovatele vozidla ve správním řízení zastupovala společnost FLEET Control, s.r.o. V těchto kauzách jmenovaný zástupce provozovatele pravidelně sděluje správním orgánům, že vozidlo v inkriminované době řídila osoba, u níž správní orgány následně zjistily, že se jednalo o osobu, která např. nemohla vozidlo řídit z důvodu závažného zdravotního stavu a která vždy krátce po údajně spáchaném protiprávním jednání zemřela (k těmto závěrům srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016-35). Jinak tomu nebylo ani v dané věci, kdy žalobce tvrdil, že předmětné vozidlo v inkriminovanou dobu řídil pan M. H., který, jak se později zjistilo, krátce po údajném spáchání přestupku zemřel. Přímo osoba M. H. je známa i soudu z úřední činnosti – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 310/2016-54, kdy byl rovněž společností FLEET Control, s.r.o. označen jako řidič vozidla pan M. H. V řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu bylo zjištěno, že do místa bydliště pana H. byla od jeho úmrtí zasílána různá předvolání k vyřízení dopravních přestupků ze všech koutů republiky. Pan H. přitom neřídil ani nevlastnil žádné vozidlo. Nejvyšší správní soud v této věci odkázal na rozsudek ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, v němž soud označil za *účelový hygienismus a zjevnou procesní obstrukci* označování osob, které vozidlo v době spáchání přestupku prokazatelně řídit nemohly pro svůj zdravotní stav a nemohly se bránit ani ve správním řízení, protože ještě před jejich označením provozovatelem vozidla k výzvě správního orgánu zemřely. Uvedl, že zjištěné skutečnosti v nyní projednávané věci svědčí tomu, že o stejný přístup se zřejmě jednalo i v tomto případě, a takové jednání musí Nejvyšší správní soud označit za zcela nepřijatelné a nanejvýš amorální.

22. Soud konstatuje, že okolnosti případu nebudí jakékoli pochybnosti o tom, že označení zesnulého pana M. H. jako řidiče vozidla žalobce bylo účelovou a zjevnou procesní obstrukcí. Pan H. ze shora uvedených důvodů nemohl předmětný přestupek spáchat, postup správního orgánu, který nezahájil přestupkové jednání proti určité osobě a na místo toho odložil věc podle ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, proto soud považuje za souladný se zákonem. Předně jej k tomu vedou skutečnosti obstrukčního charakteru a dále i to, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl nic, čím by svoje tvrzení, že by pan H. měl jeho vozidlo k dispozici, prokázal.
23. Soud neshledal důvodnou ani námitku, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za jeho osobní účasti.
24. Předně, názor žalobce, že v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, jež je řízením, ve kterém se rozhoduje o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je potřeba analogicky k trestnímu řádu a přestupkovému zákonu nařídít ústní jednání vždy, není správný. Byť by zdejší soud přistoupil na premisu, že obvinění žalobce z předmětného správního deliktu bylo skutečně „trestním obviněním“ ve smyslu Úmluvy a splňovalo tzv. Engel kritéria [viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 8. 6. 1976, ve věci *Engel a ostatní proti Nizozemí*, stížnosti č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72], nemůže souhlasit s argumentem žalobce a v důsledku toho ani s jím citovaným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015-35, že by z této skutečnosti v případech tzv. jiných správních deliktů automaticky vyplývala i povinnost obligatorně nařizovat ústní jednání.
25. Právní úprava tzv. jiných správních deliktů (tedy i správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu) obecně neznala institut obligatorního ústního jednání tak, jak tomu bylo u přestupků (srov. § 74 odst. 1 přestupkového zákona); při posuzování nutnosti nařizovat ústní jednání je proto potřeba vycházet z úpravy subsidiární, tj. z § 49 správního řádu. Ten ve svém prvním odstavci stanoví, že ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné.
26. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, s odkazem na svůj rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004-53, publikovaný pod č. 852/2006 Sb. NSS, výslovně uvedl, že v řízení o správních deliktech nemají správní orgány povinnost vždy nařídít ústní jednání. V kontextu standardů čl. 6 Úmluvy pak konstatoval, že „[s]oulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, *Öztürk proti SRN*, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, *Suhadolc proti Slovinsku*, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání

ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.“ Na okraj lze poukázat i na novou úpravu přestupků obsaženou v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich účinnou od 1. 7. 2017, která již s obligatorním konáním ústního jednání vůbec nepočítá. Důvodová zpráva k tomuto zákonu v tomto směru uvádí, „že pokud je připuštěn soudní přezkum, v rámci něhož bude čl. 6 Úmluvy naplněn, vybrané procesní záruky nemusí být nutně zajištěny ve fázi správního řízení.“

27. Nejvyšší správní soud proto v souladu s výše uvedenými závěry konstantně poukazuje na to, že správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání v řízeních o správních deliktech, není-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (viz také např. rozsudek ze dne 26. 8. 2016, č. j. 4 As 123/2016-24, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016-33, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30, nebo ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40). Rozhodnutí soudů, na která v této otázce žalobce poukazuje, jsou touto konstantní judikaturou zcela překonána.
28. Uvedené závěry přesně dopadají i na nyní projednávanou věc, neboť i nyní měl žalobce možnost účastnit se jednání před soudem, na němž však výslovně netrval – naopak přímo v žalobě uvedl, že souhlasí s rozhodnutím bez jednání.
29. Žalobce odkazoval také na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30 A 55/2014-36. Tento rozsudek byl však zrušen Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015-18, ve kterém je jasně uvedeno, že v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou správní orgány povinny nařizovat ústní jednání v řízení o správních deliktech v situacích, kdy to není nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků. Je třeba se zabývat otázkou, zda je ústní jednání v konkrétní věci nezbytné.
30. Lze poznamenat, že v nyní projednávané věci správní orgány pochybily, když ve věci bylo provedeno dokazování listinami mimo ústní jednání, aniž by byl žalobce o tom předem vyrozuměn a aniž by o tom byl pořízen protokol. Správní orgány přitom nepochybně dokazování prováděly, neboť vycházely jak z fotografií místa spáchání přestupku, tak z další dokumentace přestupku pořízené Městskou policií Jihlava. Dokazování mimo ústní jednání je sice ve správním řízení možné, avšak účastník o něm má být předem vyrozuměn (§ 51 odst. 2 správního řádu) a musí o něm být pořízen protokol (§ 18 odst. 1 správního řádu). Ve správním soudnictví je nicméně vždy nutno posoudit, zda zjištěná procesní vada mohla mít vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2003, č. j. 6 A 12/2001-51, publikovaný pod č. 23/2003 Sb. NSS, či ze dne 18. 3. 2004, č. j. 6 A 51/2001-30, publikovaný pod č. 494/2005 Sb. NSS).
31. Nyní soud takový vliv neshledal a ani z tvrzení žalobce žádný možný vliv uvedené procesní vady na zákonnost výsledného rozhodnutí nevyplyvá. Žalobce měl možnost se s veškerými důkazními prostředky shromážděnými ve spise seznámit a vyjádřit se k nim (viz vyrozumění magistrátu ze dne 13. 1. 2015, resp. ze dne 15. 1. 2015), avšak neučinil tak. Vzhledem k formě důkazů (listiny) a povaze správního orgánu (rozhodoval pověřenou úřední osobou) nevznikla ani žádná relevantní pochybnost o tom, zda a za jakých okolností se magistrát s důkazy bezprostředně seznámil, jako tomu bylo v případě posuzovaném rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 3. 4.

2012, č. j. 7 As 57/2010-82, publikovaném pod č. 2633/2012 Sb. NSS, kde šlo o provedení důkazu promítáním audiovizuálního záznamu před kolektivním správním orgánem. Za daných okolností tedy nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce nezbytné nařizovat ústní jednání. Správní orgán prvního stupně nepochybil, pokud v řízení nenařídil ústní jednání a rozhodl na základě podkladů obsažených ve správním spise.

32. Lze proto uzavřít, že striktní nedodržení formálních procesních pravidel při provádění dokazování ve vztahu k žalobci neznamenal ztížení možnosti jeho účinné obrany a nemá za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (k tomu srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 9 As 290/2014-53, a ze dne 10. 7. 2014, č. j. 6 As 81/2014-65, v nichž soud shodně dospěl k závěru, že absence záznamu o provedení důkazu listinou mimo ústní jednání nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu).
33. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že výzva k odstranění vad odvolání neobsahovala poučení o následcích neuposlechnutí této výzvy. Tato námitka se soudu jeví jako účelová.
34. Podle § 4 odst. 2 správního řádu správní orgán poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Ve světle uvedeného je zřejmé, že rozsah zákonem požadované poučovací povinnosti je modifikován povahou úkonu, jakož i osobními poměry dotčené osoby.
35. V daném případě podal žalobce prostřednictvím odborně zdatného zmocněnce blanketní (neodůvodněné) odvolání. Správní orgán prvního stupně jej přípisem vyzval k doplnění podání. Ve výzvě jej poučil o náležitostech odvolání a stanovil mu k tomu lhůtu. Žalobce však odvolání nedoplnil, a proto jej správní orgán prvního stupně postoupil žalovanému, který ho následně zamítl.
36. Soud na postupu správních orgánů neshledává nic nezákonného. Správní orgán prvního stupně postupoval zcela v souladu se zákonem, neboť správně žalobce prostřednictvím zmocněnce vyzval k doplnění odvolání a řádně jej poučil o tom, jaké náležitosti by podané odvolání mělo mít (odkázal na ust. § 37 odst. 2 a § 82 odst. 2 správního řádu). Z ust. § 82 odst. 2 správního řádu mimo jiné vyplývá, že není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí, o tomto následku byl žalobce poučen. Soudu není zřejmé, jaké jiné (negativní nebo neočekávatelné) následky by měly být s nevyhověním výzvě spojeny, správnímu orgánu tedy nelze vytýkat, pokud žalobce o jiných následcích nepoučil. Ani žalobce v žalobě ostatně neuvádí, čím by měl být v důsledku postupu správního orgánu dotčen ve své právní sféře.
37. Nad rámec uvedeného lze konstatovat, že žalobce byl od počátku řízení zastoupen zmocněncem velmi často vystupujícím v této roli a v typově podobných případech. Proto měl chápat, jakou povinnost mu správní orgán prvního stupně ukládá, a jaké budou důsledky jejího nesplnění. Pokud se účastník správního řízení nechá zastupovat osobou, která vystupuje jako obecný zmocněnec v typově obdobných správních řízeních opakovaně, nemůže s úspěchem namítat, že z výzvy, aby doplnil, čeho se podaným blanketním odvoláním domáhá, a co navrhuje, nepochopil, že má doplnit odvolací důvody, a jaké dopady bude mít nesplnění této výzvy.
38. Pokud žalobce odkazoval na podporu své argumentace na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2011, č. j. 2 As 99/2010-67, tento rozsudek na nyní projednávanou věc nedopadá, protože správní orgán prvního stupně žalobce k odstranění vad vyzval. Nelze

z něj dovozovat právní neúčinnost výzvy k odstranění vad odvolání, obzvláště s ohledem k výše uvedeným zkušenostem žalobce a zmocněnce.

39. Soud však shledal důvodnou námitku žalobce zpochybňující dostatečnost vymezení protiprávního skutku ve výroku napadeného rozhodnutí.
40. Zákonná úprava rozhodnutí o přestupku je výslovně uvedena v § 77 zákona o přestupcích. Dle něj musí výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, obsahovat mimo jiné popis skutku s označením místa a času jeho spáchání. Výrok rozhodnutí o jiných správních deliktech zákonodárce obdobnou výslovnou úpravou nepodrobil. Oblast jiných správních deliktů je tak odkázána na správní řád, který v § 68 odst. 2 uvádí, že ve výrokové části rozhodnutí má být uvedeno řešení otázky, která je předmětem řízení. Skutečnost, že zákonodárce nepodrobil řízení o jiných správních deliktech úpravě řízení v zákoně o přestupcích či jej samostatně neupravil stejným způsobem, nezakládá důvod pro odlišnost v náležitostech popisu skutku a jeho místa v rozhodnutí. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, v právní úpravě řízení o jiných správních deliktech žádný takový záměr vysledovat nelze.
41. V první řadě je třeba uvést, že judikatura Nejvyššího správního soudu ve věcech správního trestání klade relativně přísné požadavky na preciznost formulace výroků rozhodnutí správních orgánů. V rozsudku ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 As 92/2009-65, Nejvyšší správní soud konstatoval, že výrok správního rozhodnutí je „*klíčovou normativní částí rozhodnutí, na kterou musí být kladeny vysoké formální požadavky*“. Podobně i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73 uvedl: „*V rozhodnutí trestního charakteru [tedy i v rozhodnutí o jiném správním deliktu] je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt poškozen – to lze zaručit jen konkretizací údajů obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. [...] Identifikace skutku neslouží jen k vědomosti pachatele o tom, čeho se měl dopustit a za jaké jednání je sankcionován. Shodně se závěry výše označeného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 3 Ads 21/2004, je třeba vycházet z významu výrokové části rozhodnutí, která je schopna zasáhnout práva a povinnosti účastníků řízení a jako taková pouze ona může nabýt právní moci. Řádně formulovaný výrok, v něm na prvním místě konkrétní popis skutku, je nezastupitelnou částí rozhodnutí; toliko z něj lze zjistit, zda a jaká povinnost byla porušena a jaké opatření či sankce byla uložena, pouze porovnáním výroku lze usuzovat na existenci překážky věci rozhodnuté, jen výrok rozhodnutí (a nikoliv odůvodnění) může být vynucen správní exekucí apod.*“
42. V právě citovaném usnesení se rozšířený senát zabýval především potřebou konkrétního popisu skutku v tzv. skutkové větě, je však nepochybné, že obdobnou logiku je třeba vztáhnout též na požadavky na právní kvalifikaci protiprávního jednání, tzv. právní větu. Pachatel deliktu musí nejen vědět, za jaké jednání (ve smyslu popisu relevantního skutku) je trestán, ale též to, jak toto jednání správní orgán právně kvalifikuje. Někdy může nesouhlas pachatele spočívat nikoliv v tom, že se nedopustil jednání popsaného ve skutkové větě výroku, ale v tom, jak toto jednání správní orgán právně kvalifikoval (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46, 3656/2018 Sb. NSS).

43. V usnesení ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46 se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zabýval otázkou, zda musí správní orgán ve výrokové části rozhodnutí uvést nejen ustanovení odkazující, ale též ustanovení, na které je odkazováno, anebo zda postačí, aby odkazovaná ustanovení byla uvedena v odůvodnění rozhodnutí. Dospěl přitom k závěru, že „*správní orgán rozhodující o správním deliktu musí ve výrokové části rozhodnutí uvést všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu. Pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl. Ke zrušení rozhodnutí bude třeba přistoupit i tehdy, nebude-li chybějící ustanovení zmíněno ani v odůvodnění rozhodnutí.*“
44. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.
45. Podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud
46. a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,
47. b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a
48. c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.
49. V projednávané věci bylo ve výrokové části rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedeno, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Správního deliktu se měl dopustit tím, že „*jako provozovatel motorového vozidla tov. zn. Škoda registrační značky X dne 17. 6. 2014 v 08:20 hod. na pozemní komunikaci – ul. Chlumova naproti domu čp. 11 (křižovatka s ulicí Fritzova) v obci Jihlava v rozporu s ust. § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití jeho vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Tím porušil povinnost provozovatele vozidla stanovenou v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a spáchal správní delikt provozovatele vozidla dle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu*“. V odůvodnění rozhodnutí pak správní orgán uvedl, že dle spisového materiálu se neznámý řidič výše popsáním jednáním dopustil přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, a to porušením ust. § 25 odst. 1 písm. a) a § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu tím, že stál v protisměru na ulici Chlumova naproti domu č. p. 11 v místě křižovatky s ulicí Fritzova v obci Jihlava.
50. Soud má za to, že shora uvedenou formulaci výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nelze považovat za dostatečnou. Ve výroku rozhodnutí bylo uvedeno, že žalobce

spáchal správní delikt podle ust. § 125f odst. 1 zákona, avšak toto zákonné ustanovení je toliko odkazující („*Právnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*“). Dále bylo ve výroku uvedeno, že žalobce porušil § 10 odst. 3 citovaného zákona, ale toto ustanovení je rovněž pouze odkazující („*Provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*“).

51. Správní orgán prvního stupně citoval pouze odkazující ustanovení § 125f odst. 1 a ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, z výroku rozhodnutí však nebylo zřejmé, dodržování jakých povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích provozovatel vozidla ve smyslu ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, znaky jakého přestupku vykazuje toto porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích, a zda se jedná o porušení pravidel zjištěné prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy, popř. o neoprávněné zastavení nebo stání.
52. Pod skutkovou podstatu správního deliktu provozovatele vozidla podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu spadá pestrá paleta situací, přičemž v daném případě tvoří celou aplikovanou normu ust. § 125f, § 10 odst. 3, § 125k, § 25 odst. 1 písm. a) a § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Správní orgán prvního stupně tedy byl povinen uvést všechna tato zákonná ustanovení, která ve svém souhrnu zakládají porušenou právní normu, do výroku rozhodnutí. Neuvedení ust. § 125k, § 25 odst. 1 písm. a) a § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu do výroku rozhodnutí přitom nelze považovat za pouhou formální vadu. Z výroku rozhodnutí totiž není vůbec jasné, na základě čehož dospěl správní orgán prvního stupně k závěru, že v daném případě byla naplněna skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, a že jsou splněny podmínky odpovědnosti za tento správní delikt ve smyslu ust. § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu. Nebylo tak možné posoudit, zda bylo jednání žalobce správně právně kvalifikováno.
53. Formální vadou bez dopadu na zákonnost rozhodnutí toto pochybení není tím spíše, že se z výroku rozhodnutí vůbec nelze dozvědět, co se opravdu stalo, jakým jednáním řidič vozidla své povinnosti porušil, jinými slovy, že správní orgán ve výroku dostatečně nevymezil ani skutkovou větu. Výrok rozhodnutí sice obsahuje čas a místo spáchání přestupku, není zde však vůbec nic o způsobu spáchání skutku. Teprve z odůvodnění lze zjistit, že v místě a čase spáchání deliktu vymezeného ve výrokové části stálo vozidlo v protisměru na ulici Chlumova naproti domu č. p. 11 a současně v místě křižovatky s ulicí Fritzova v obci Jihlava. Ačkoli žalobce tuto vadu v žalobě výslovně nenamítal, má nedostatečná skutková věta, resp. její absence věty ve výrokové části rozhodnutí dopad na význam žalobou namítané vady nedostatečně vymezené právní kvalifikace skutku.
54. Soud tedy dospěl k závěru, že z výrokové části neplyne, jakou zákonnou normu žalobce ve svém souhrnu porušil, znaky jakého přestupku řidič vozidla svým jednáním naplnil, a neplyne z ní ani to, že se jednalo o neoprávněné zastavení nebo stání v křižovatce a o nedovolené stání v protisměru. Uvedené opomenutí právní kvalifikace protiprávního jednání ve výroku rozhodnutí je důvodem pro vyslovení nezákonnosti ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a s ním související zrušení napadeného rozhodnutí. Neuvede-li totiž

správní orgán náležitosti, jimiž je skutek dostatečně a nezaměnitelně identifikován, do výroku svého rozhodnutí, podstatně tím poruší ustanovení o řízení (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73). Jak přitom plyne z citovaného usnesení rozšířeného senátu, tuto vadu nelze zhojit specifikací skutku v odůvodnění rozhodnutí. To, zda je specifikace alespoň v odůvodnění, má vliv pouze na charakter vady rozhodnutí (buďto jde o „pouhou“ nezákonnost, nebo o nepřezkoumatelnost, ke které soud přihlíží z úřední povinnosti).

55. Konečně se soud zabýval námitkou, že uložená sankce nebyla řádně odůvodněna.
56. K ukládání pokut za správní delikt provozovatele vozidla zákon o silničním provozu v § 125f odst. 3 stanoví, že za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta, a že pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevyší 10 000 Kč. Kritéria pro určení výše pokuty jsou mj. stanovena v § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu, podle něhož se při určení výměry pokuty právnické osobě *„přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán“*. Toto ustanovení se výslovně týká pouze právnických osob. Proto § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu stanoví, že *„[n]a odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125d“*. V tomto ohledu je třeba uvést, že odkaz na § 125d na konci ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 6. 11. 2014, je matoucí, když úmyslem zákonodárce bylo z logiky věci odkázat na ustanovení § 125f zákona o silničním provozu [viz také komentář k § 125e předmětného zákona in: Bušta, P., Kněžínek, J. Zákon o silničním provozu: Komentář. Wolters Kluwer, dostupný z ASPI: KO361_2000CZ: *„Ustanovení dříve namísto na § 125f chybně a zmatečně odkazovalo na § 125d, v důsledku čehož existovala výkladová pochybnost, jaká promlčecí doba platí v případě správního deliktu provozovatele. Důvodová zpráva k novele, která chybný odkaz opravila, konstatovala, že se jednalo jen o "legislativně technickou úpravu" odkazu, tedy nikoliv o věcnou změnu (viz sněmovní tisk č. 173/0, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2014, www.psp.cz)“*]. Krajský soud proto vychází z toho, že kritéria uvedená v § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu pro určení výše pokuty za správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu bylo třeba uplatnit na právnické osoby, fyzické osoby při podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a rovněž na další fyzické osoby, tedy že se vztahovala i na žalobce.
57. V rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 As 51/2007-68, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„řádné odůvodnění ukládané sankce v případě správního trestání je základním předpokladem pro přezkoumatelnost úvahy, kterou byl správní orgán při svém rozhodování veden. Zohledněním všech hledisek, jež lze v konkrétní věci považovat za relevantní, pak určuje míru zákonnosti stanoveného postihu. [...] Jednotlivé logické kroky, které vedly správní orgán ke stanovení konkrétní výše pokuty, je přitom třeba formulovat precizně a jednoznačně, aby odůvodnění stanovené výše pokuty bylo přezkoumatelné.“* Přitom hodnocení individuální povahy protiprávního jednání musí přitom rozlišovat zvažované okolnosti na přitěžující a polehčující. Jinými slovy, v rozhodnutí o uložení správní sankce musí být zohledněna všechna zákonná kritéria, která musí být formulována precizně a jednoznačně.
58. Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán prvního stupně uložil žalobci pokutu v polovině zákonného rozmezí (ve výši 2 000 Kč). Při úvaze o výši sankce zdůraznil, že

žalobce tím, že se rozhodl nevyužít možnost sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku, resp. tím, že sdělil osobu, proti níž nebylo možné postavit najisto, že byla pachatelem přestupku, konkludentně dal najevo, že protiprávní jednání řidiče svého vozidla toleruje. Správní orgán prvního stupně uzavřel, že žalobce jako provozovatel vozidla byl za uvedené jednání projednáván poprvé, ale je na něj třeba pohlížet přísněji, aby bylo dosaženo zájmu společnosti postihovat za konkrétní protiprávní jednání skutečné pachatele přestupku. Dále správní orgán zvážil nejen represivní, ale zejména preventivní účel sankce (zabránit opakování stejného chování na straně všech relevantních subjektů v budoucnu). Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí doplnil, že *„výše pokuty odpovídá zákonnému rozmezí a byla stanovena souladu se zákonem“*.

59. Soud konstatuje, že v nyní projednávané věci správní orgán neměl prostor pro rozsáhlé úvahy a důslednou individualizaci trestu, jelikož zákonem stanovené rozmezí pokuty pro vytykané jednání bylo 1 500 Kč – 2 500 Kč. Správní orgán prvního stupně při rozhodování o výši pokuty zohlednil skutečnost, že je žalobce jako provozovatel u správního orgánu projednáván poprvé a jako přítěžující okolnost zhodnotil jednání žalobce spočívající v označení osoby řidiče, proti němuž nebylo možné zahájit řízení o přestupku, což bylo v rozporu se zájmem společnosti postihovat za konkrétní protiprávní jednání skutečné pachatele. Z napadeného rozhodnutí je tedy zřejmé, z jakých okolností správní orgán prvního stupně při ukládání výše sankce vycházel. Nebylo přitom namístě, aby správní orgán hodnotil míru zavinění žalobce, kdy on sám se protiprávního jednání nedopustil, neboť objektivní odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla je esenciálním znakem skutkové podstaty tohoto správního deliktu.
60. Soud však musel přisvědčit námitce, kterou žalobce brojil proti zohlednění jeho procesního postupu v rámci řízení o správním deliktu jako přítěžující okolnosti při ukládání sankce. Argumentaci správního orgánu prvního stupně, že jednání žalobce bylo v rozporu se zájmem společnosti postihovat za konkrétní protiprávní jednání skutečné pachatele přestupku, považuje soud za nelogickou, jelikož při projednávání správních deliktů provozovatele vozidla se vždy jedná o případy, kdy nebylo možné vést přestupkové řízení proti konkrétnímu pachateli. Pokud by se soud ztotožnil s názorem správního orgánu, musela by tato (přítěžující) okolnost být zohledněna ve všech případech správních deliktů podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, což nedává smysl.
61. Především je však třeba zdůraznit, že postup žalobce (kdy jako řidiče vozidla označil osobu zemřelou, proti níž nebylo možné zahájit řízení o přestupku) byl vlastně součástí jeho obhajoby. Obdobně jako v případě trestných činů má obviněný (či podezřelý) ze správního deliktu právo hájit se prostředky podle vlastního rozhodnutí. Jak uvádí trestněprávní doktrína, obviněný může *„vypovídat způsobem, jakým uzná za vhodné, jeho právo nevypovídat vůbec či právo nejen na úplné doznání (což může být subjektivně relativní), ale i právo lhát, aniž by měl a mohl být za svou výpověď jakkoli sankcionován či by mu jeho výpověď měla být dáována k tíži. Z pravidla, že obviněnému – obžalovanému musí být vina prokázána, vyplývá, že není povinen svou nevinu prokazovat, ale má právo uvádět okolnosti, které jeho obvinění zeslabují či zpochybňují a které slouží k jeho obhajobě, a k tomu má právo navrhnout a předkládat důkazy“* (viz Jelínek, J. Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o výkonu vazby, zákon o výkonu trestu odnětí svobody, advokátní tarif. 2. aktualiz. vyd. podle stavu k 1. 12. 2011. Plzeň: Leges, 2011, str. 244).

62. K totožným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 12. 2017, č. j. 4 As 199/2017-30, v němž byl řešen případ, kdy zmocněnec provozovatele vozidla (společnost FLEET Control, s.r.o.) označil – nikoliv poprvé – za řidiče vozidla osobu prokazatelně zemřelou a tento obstrukční postup zohlednily správní orgány při ukládání sankce (v rámci zákonné sazby v rozmezí 1 500 Kč až 2 500 Kč uložily pokutu ve výši 2 000 Kč). Nejvyšší správní soud vyslovil, *„že procesní taktika a způsob obhajoby stěžovatele jakožto osoby obviněné ze správního deliktu byla výlučně v jeho dispozici. Obviněný ze správního deliktu může na svou obhajobu uvádět jakákoli tvrzení, popř. může zůstat nečinný, a je na správním orgánu, aby zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Případná nepravdivá tvrzení obviněného tak má správní orgán vyvrátit. Volba procesní taktiky tak podle Nejvyššího správního soudu představuje právo obviněného, nikoli přítěžující okolnost (byť doznání viny a lítost mohou být hodnoceny jako polehčující okolnost). [...] Správné posouzení polehčujících a přítěžujících okolností má přitom vliv na výši uložené sankce a tím i na zákonnost rozhodnutí správních orgánů.“*
63. Citovaný názor Nejvyššího správního soudu nepochybně dopadá i na nyní projednávanou věc. I v tomto případě označení zemřelého pana H. jako řidiče vozidla bylo procesní taktikou žalobce, přičemž volba procesní strategie představuje právo obviněného, nikoli přítěžující okolnost. Správní orgán prvního stupně tedy pochybil, pokud tuto skutečnost posoudil jako přítěžující okolnost při úvaze o výši ukládané sankce. Vzhledem k tomu, že se jednalo o jedinou přítěžující okolnost a současně o rozhodující okolnost, která ovlivnila výši pokuty v polovině zákonného rozmezí (kromě této okolnosti správní orgán zohlednil již jen skutečnost, že je žalobce za správní delikt vozidla projednáván poprvé, což je polehčující okolnost), soudu nezbylo, než této žalobní námitce přisvědčit. Je totiž zřejmé, že bez zohlednění dané přítěžující okolnosti by žalobci byla uložena pokuta v jiné (nižší) výši.

V. Závěr a náklady řízení

64. Krajský soud v Brně z výše uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného zrušil, a to jednak pro vady řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], jednak z důvodu nezákonnosti (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude na něm, aby zajistil nápravu shora vytčených vad.
65. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
66. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) a dva režijní paušály, a to ve výši $2 \times 3\,100$ Kč a 2×300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. Protože advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 428 Kč, odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani

z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu